

8. EL FINANÇAMENT EN L'EMPRESA I. LES FONTS DE FINANÇAMENT.

8.2. Fonts de finançament

Font de finançament: els recursos líquids o mitjans de pagament a disposició de l'empresa per fer front a les seves necessitats dineràries. Les diferents fonts de finançament que té l'empresa són al patrimoni net i passiu del balanç de situació.

Els recursos financers de l'empresa es poden classificar segons 3 criteris diferents:

- Classificació segons el termini de devolució de la font financera:

- **Fonts de finançament a c/t:** quan el termini de devolució és inferior a l'any.
- **Fonts de finançament a ll/t:** quan el termini de devolució és superior a l'any.

- Classificació segons que tinguin una procedència externa a l'empresa o s'hagin generat internament per la seva activitat normal:

- **Finançament intern:** com els beneficis no distribuïts (reserves) i les quotes d'amortització i provisions.
- **Finançament extern:** com el capital social, els préstecs, els crèdits de funcionament de l'empresa...

- Classificació segons si els mitjans de finançament pertanyen als propietaris de l'empresa o pertanyen a persones alienes a l'empresa:

- **Mitjans de finançament propis:** capital i reserves.
- **Mitjans de finançament aliens:** com préstecs i crèdits.

Fonts financeres: recursos propis, recursos aliens a ll/t i a c/t.

Recursos propis o finançament propi

Són els recursos més estables de què disposa l'empresa, perquè no s'han de tornar mai. També són els que tenen més risc, perquè en cas de fallida els socis són els últims a rebre la part corresponent de la liquidació de l'empresa, ja que primer s'ha d'atendre a la resta de creditors.

Els recursos propis de l'empresa estan formats per:

- **Capital**

Està format per les aportacions dels socis en formar-se l'empresa, i per les ampliacions successives del capital que hi puguin haver.

Les aportacions poden procedir de persones individuals, empreses, grups d'empreses o societats de capital de risc.

- **Reserves**

Provenen dels beneficis no distribuïts per l'empresa i formen part del seu autofinançament intern. Els beneficis s'obtenen a partir del resultat al qual s'arriba com a conseqüència de l'acompliment de la seva activitat.

- Les reserves poden ser de diferents tipus: legals, quan la seva quantia està fixada per la llei; estatutàries, quan estan fixades pels estatuts de l'empresa; voluntàries, quan estan determinades per l'obtenció de beneficis extraordinaris i reserves procedents de subvencions estatals o privades.

- Les reserves són beneficis que es queden a l'empresa i serveixen per fer noves inversions i, d'aquesta manera, se'n possibilita el creixement. Per això també reben el nom d'autofinançament d'enriquiment.

A diferència de les reserves, hi ha un altre tipus de finançament que no representa un creixement per a l'empresa, sinó que implica un autofinançament per mantenir la capacitat productiva. (Amortitzacions i provisions)

- **Amortitzacions**

Formades pel valor que va perdent l'immobilitzat en el procés de la producció. Perden valor per diferents motius: per l'ús propi, que fa que es desgastin físicament, o per la seva obsolescència tècnica i funcional, a causa dels canvis tecnològics que es produeixen.

Quan s'acaba un any econòmic, es calcula la pèrdua del valor que s'ha produït i s'incorpora al valor del producte. A mesura que passen els anys, el fons d'amortització va augmentant; al final de la vida econòmica d'aquests actius, l'empresa els podrà substituir fent ús dels diners acumulats en el fons.

- **Provisions**

L'empresa crea un fons per fer front a certes pèrdues que encara no s'han produït o bé futures despeses.

Quan l'empresa arriba al final de l'any obté el resultat que li proporcionen les activitats que duu a terme. Del resultat se'n destina una part a dotacions d'amortització de l'immobilitzat i a dotacions de provisions per a pèrdues previsibles. Una altra part destina al pagament de l'impost de societats, una altra a la retribució dels propietaris de l'empresa i la resta passa a reserves.

Recursos aliens a llarg termini

Les empreses normalment necessiten més recursos que els que proporciona el finançament propi; per això han de recórrer al finançament aliè.

- **Préstecs a llarg termini**

Les empreses demanen préstecs a les institucions de crèdit per poder finançar-se. Un cop aprovat el préstec es pot disposar dels diners de manera immediata; aquests, s'han de tornar amb els interessos corresponents segons les condicions establertes.

- **Emprèmits**

Són títols de crèdit que emeten les empreses i que són adquirits per particulars a canvi d'un interès.

Quan les empreses necessiten molts diners i les condicions dels préstecs no són econòmicament acceptables, demanen préstecs als particulars mitjançant l'emissió d'obligacions o bons.

- **Lísing o arrendament financer**

Sistema de finançament mitjançant el qual l'empresa pot incorporar algun element d'actiu fix a canvi d'unes quotes d'arrendament.

En aquest procés hi intervenen 3 agents econòmics: l'empresa client, que necessita un determinat bé, l'empresa que fabrica o té el bé i l'empresa de lísing (és una institució financera que finança l'adquisició del bé i entrega aquest bé a l'empresa client a canvi d'un lloguer).

La durada de l'operació de lísing coincideix normalment amb la vida econòmica de l'element.

L'import de les quotes de lísing incorpora l'amortització del bé, els interessos del capital productiu, les despeses administratives i una prima de risc per si falla l'empresa arrendatària.

Quan s'acaba el període de lloguer, es pot tornar el bé a l'empresa de lísing o comprar-lo segons el preu fixat en el contracte.

- **Rènting**

És una modalitat que consisteix en el lloguer de béns mobles i immobles a ll/t. En el contracte de rènting l'arrendatari es compromet a pagar una renda fixa mensual durant un termini determinat, i l'empresa de rènting es compromet a prestar serveis com:

a) Facilitar l'ús del bé durant el termini contractual

b) Manteniment del bé

c) Assegurança a tot risc

d) Opcions en acabar el contracte: substituir els equips o renovar el contracte per un nou període per determinat

A diferència del lísing, no hi ha opció de compra per a l'arrendatari a la fi del contracte.

Diferències lísing i rènting

	<i>Lísing</i>	<i>Rènting</i>
Deduccions fiscals	Els interessos i una part del cost del bé	La totalitat de la renda
Tipus de béns	Solen ser nous	Nous o no
Durada mínima	- 2 anys béns mobles - 10 anys béns immobles	No, no que es vulgui
Opció de compra	Sí	No

Recursos aliens a curt termini

- **Préstecs a curt termini**

Diners que es demanen a una entitat financera per cobrir les necessitats immediates (s'han de tornar abans de 12 mesos i amb els interessos pactats)

- **Crèdits bancaris a curt termini**

Dues modalitats:

a) **El descobert en compte:** és una font financera poc normal que consisteix en la utilització d'un compte corrent bancari per un import superior al saldo disponible. L'avantatge és que la disposició dels diners s'aconsegueix de manera immediata, però els interessos que s'han de pagar són més alts.

b) **El compte de crèdit o pòlissa de crèdit:** Quan una empresa vol disposar de mitjans financers per preveure possibles necessitats futures però no sap exactament quina serà la quantitat que necessitarà, pot demanar un compte de crèdit, que consisteix en la signatura d'un contracte amb una entitat financera que posarà a la disposició de l'empresa un compte corrent amb un límit. L'empresa pot disposar dels diners d'aquest compte amb l'emissió de xecs i pagarà interessos per la quantitat disposada, a més d'una comissió per la quantitat no disposada.

- **El crèdit comercial**

És el finançament automàtic que aconseguix l'empresa quan deixa a deure les compres que fa als proveïdors. Amb els materials i subministraments adquirits per l'empresa pot treballar, i això implica un finançament per a l'empresa durant el temps que trigui a pagar les factures. Si el proveïdor no fa cap descompte per pagar al comptat, el finançament és gratuït.

- **El descompte d'efectes**

L'empresa pot portar al descompte les lletres de clients que té en cartera abans del seu venciment. Representa un cost per a l'empresa, ja que s'ha de pagar un interès per la quantitat que el banc li avança des del dia del descompte fins al dia del venciment, i una comissió.

- **El facturatge**

Consisteix en la venda de tots els drets de crèdit sobre els clients (factures, lletres) a una empresa denominada factor, la qual proporciona a l'empresa una liquiditat immediata i li evita els problemes dels que no paguen. Inconvenient: elevat cost d'interès i comissió.

- **Fonts espontànies de finançament**

Fonts que no requereixen una negociació prèvia com les quantitats que l'empresa deu a la Hisenda pública o Seguretat social.

8.3 Els mercats de valors i les operacions de finançament empresarial

Les empreses, per cobrir les seves necessitats de finançament, poden crear actius financers (lletres, accions, obligacions...). Els actius financers són un mitjà de mantenir riquesa per al propietar (estalviador) i una font de finançament per a qui els emet o els genera.

- **Actius financers de renda fixa**

Són els que aporten uns fluxos al llarg del temps, normalment coneguts des del començament (bons, deute, obligacions...)

- **Actius financers de renda variable**

Són els que aporten uns fluxos incerts i que depenen dels beneficis de la companyia repartits en forma de dividendes i de la variació de valor del títol: accions.

Mercats on es negocien els actius financers: **mercats de valors**. És el que està format per tots aquells mercats en els quals s'emeten o es negocien valors de renda fixa i renda variable, a mitjà o ll/t. Es pot dividir en:

- **Mercat primari o d'emissió**

On una empresa, o l'Estat, emet valors perquè puguin ser subscrits pels inversors i d'aquesta manera s'aconsegueix finançament. Ex: ampliació de capital.

- **Mercat secundari**

Mercat de compra i venda on es negocien els valors que prèviament van ser emesos. Els valors que es troben en poder del públic s'ofereixen novament perquè els seus propietaris puguin aconseguir liquiditat. Ex: la compra d'accions a la borsa.

També es pot diferenciar:

- **OPV o oferta pública de venda**

És l'operació en la qual les empreses ofereixen en venda una part de les seves accions. El capital social només canvia de mans. Es pot promoure amb motiu d'una privatització d'una empresa pública, en el moment de sortida a borsa d'una empresa privada o bé perquè un accionista majoritari es vulgui desprendre d'una part important de les seves accions en una societat cotitzada. En tots els casos es tracta de posar accions en circulació per primera vegada.

- **OPS o oferta pública de subscripció**

Ofereix accions de nova emissió, fruit d'una ampliació de capital.

Perquè els valors que emeten les empreses resultin atractius a l'inversor davant d'altres opcions l'empresa ha de garantir:

- Rendibilitat
- Seguretat
- Liquiditat

La borsa de valors

L'admissió a cotització en borsa 'una empresa augmenta el nombre de canals que té i que li permeten la captació de recursos. Per exemple:

- Pot optar per una ampliació de capital amb desemborsament, és a dir, que s'hagi de pagar pels nous títols.
- Pot facilitar la liquiditat als antics accionistes de l'empresa si decideix fer una oferta pública de venda. (antics accionistes = que no tenen les seves accions circulant mercat secundari).
- Si les accions pugen de valor, pot capitalitzar l'empresa, és a dir, que el valor del capital de l'empresa segons el preu que marca el mercat sigui superior.

Avantatges i inconvenients que comporta per a l'empresa cotitzar en borsa:

AVANTATGES	INCONVENIENTS
S'obté finançament a menor cost que altres fonts.	L'emissió d'accions que cotitzen en borsa pot comportar una pèrdua de poder en l'empresa per als accionistes fundadors.
La quantitat de finançament és elevada.	Les empreses han de facilitar informació periòdica als accionistes i a la borsa.
Millora la imatge pública de l'empresa amb la publicitat gratuïta dels mitjans de comunicació amb informació sobre com va la borsa.	Les empreses s'han de sotmetre a auditoria externa.
	Les accions passen a mans de desconeguts o no volguts pels accionistes fundadors.

8.4. Selecció de la font de finançament

Els criteris de selecció de finançament per a l'empresa depenen de diversos factors:

- Els tipus d'inversió: en cas de finançar un bé d'actiu corrent la font de finançament pot ser a curt termini, mentre que si el bé ha d'estar vinculat a l'empresa durant un període superior a un any la font ha de ser a ll/t. Per a inversions que suposin la renovació d'altres béns s'utilitza el fons d'amortització.
- El grau d'endeutament que vulgui mantenir l'empresa: en cas que l'empresa vulgui disminuir el grau d'endeutament ha de buscar fonts de finançament pròpies. Les fonts alienes s'utilitzen si l'empresa vol augmentar la seva rendibilitat econòmica o no pot disposar de recursos propis.
- El cost del finançament: les fonts a ll/t acostumen a tenir un cost més elevat que les de c/t; en alguns casos el finançament dels proveïdors i altres fonts espontànies poden tenir cost zero.

Un cop determinat el termini de devolució i la propietat dels recursos, el criteri que ha de determinar la font que cal utilitzar serà el cost. L'empresa selecciona la font que tingui un menor cost.